

P08. Αναπτυξιακή γλωσσική διαταραχή και επιτελικές λειτουργίες: μια κριτική επισκόπηση της βιβλιογραφίας

Αφαντενού Κ.¹, Σταυρακάκη Σ.², Βλασσοπούλου Μ.³ Ανδρέου Γ.⁴

¹Λογοθεραπεύτρια, Αθήνα, ²Αναπληρώτρια Καθ. ΑΠΘ, Επίκουρη Καθ. ΕΚΠΑ, ⁴Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Σκοπός: Ο σκοπός της παρούσας εργασίας είναι μία βιβλιογραφική ανασκόπηση για την κατανόηση των εκτελεστικών λειτουργιών και την σχέση τους με την αναπτυξιακή γλωσσική διαταραχή. Η ανασκόπηση έγινε σε δύο βασικές θεματικές ενότητες προσπαθώντας να απαντηθούν δύο βασικά ερωτήματα. Τι είναι οι εκτελεστικές λειτουργίες και πως αξιολογούνται; και ποια η συσχέτιση τους με την αναπτυξιακή γλωσσική διαταραχή;

Υλικό και Μέθοδος: Δευτερογενής έρευνα χρησιμοποιώντας ερευνητικά δεδομένα από πρόσφατη βιβλιογραφία, μέσα από ηλεκτρονική στρατηγική αναζήτησης σε διαθέσιμες μηχανές αναζήτησης και σε ηλεκτρονικά επιστημονικά περιοδικά. Βασικά κριτήρια επιλογής εισαγωγής έρευνας στην ανασκόπηση αποτέλεσαν το έτος δημοσίευσης και η σχετικότητα με το θέμα μελέτης.

Αποτελέσματα-Συμπεράσματα:

- *Κατανόηση των επιτελικών λειτουργιών και η σχέση με την ειδική γλωσσική διαταραχή*

Από την επισκόπηση των ερευνών συμπεραίνεται πως η επιτελική λειτουργία θεωρείται ένας όρος ομπρέλα, η οποία καλύπτει ένα ευρύ φάσμα πολύπλοκων δεξιοτήτων ή μια συλλογή αλληλένδετων διαδικασιών, οι οποίες είναι υπεύθυνες για στοχευμένες συμπεριφορές που συνδέονται με τη λειτουργία του προμετωπιαίου φλοιού (Anderson, 2002). Δεν γνωρίζουμε ακόμα αν αυτές ελέγχονται από την ύπαρξη μίας μοναδικής κεντρικής ικανότητας (theory of unity) ή αν αυτές είναι ναι μεν αλληλοσυνδεόμενες όμως διαφορετικές, ανεξάρτητες λειτουργίες (non-unity theory). Τα ερευνητικά δεδομένα συμφωνούν ως προς την άμεση σχέση των επιτελικών λειτουργιών με την ειδική γλωσσική διαταραχή και προσπαθούν να αποσαφηνίσουν αυτή τη σχέση. Σύμφωνα με την Bishop et al. (2013), τρία είναι τα πιθανά αιτιολογικά μοντέλα μεταξύ των εκτελεστικών λειτουργιών και την ειδική γλωσσική διαταραχή. Αρκετές έρευνες εστιάζουν σε παιδιά σχολικής ηλικίας και λιγότερες σε παιδιά προσχολικής ηλικίας. Ιδιαίτερη έμφαση για την γλωσσική ανάπτυξη δίνεται στον παράγοντα μνήμη και την φωνολογική επεξεργασία.

Συμπεράσματα: Μελετώντας πρόσφατα βιβλιογραφικά και ερευνητικά δεδομένα φαίνεται πως οι επιτελικές λειτουργίες κατέχουν σημαντικό ρόλο στην γλωσσική ανάπτυξη και σχετίζονται με δυσκολίες ανάπτυξης του λόγου. Ελλείμματα στις εκτελεστικές λειτουργίες μπορεί να αποτελέσουν κλινικό δείκτη για την ειδική γλωσσική διαταραχή.